

فصل ششم

نمایش

فهرست

عنوان	صفحه
الف – دانستنی‌های معلم	۲۰۲
ب – فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان	۲۰۷
– فعالیت‌های یادگیری پایه‌ی اول	۲۰۷
۱ – بازی سوال‌های دققی	۲۰۷
۲ – بازی یافتن یک شیء با توجه به شدت صدا	۲۰۸
۳ – بازی شناسایی اشیاء با چشم بسته	۲۰۸
۴ – بازی شناسایی صدایها با چشم بسته	۲۰۹
۵ – بازی زووو ...	۲۱۰
۶ – بازی کشیدن مصوت‌ها	۲۱۰
۷ – بازی حرکات و صدای‌های تقلیدی	۲۱۱
۸ – تلفیق نمایش با تربیت شنوایی	۲۱۱
۹ – تلفیق نمایش با قصه	۲۱۲
۱۰ – تلفیق نمایش با نقاشی	۲۱۲
۱۱ – تلفیق نمایش با کاردستی	۲۱۲
– فعالیت‌های یادگیری پایه‌ی دوم	۲۱۲
۱ – بازی سوال‌های دققی	۲۱۲
۲ – بازی یافتن یک شیء با چشمان بسته	۲۱۲
۳ – بازی یافتن جای خود با چشمان بسته	۲۱۳
۴ – بازی نام بردن اشیای محیط با چشمان بسته	۲۱۳

۲۱۴	۵	— بازی دویدن و تغییر جهت
۲۱۴	۶	— بازی آینه
۲۱۵	۷	— بازی شمارش
۲۱۵	۸	— بازی سفرهای خیالی
۲۱۶		— فعالیت‌های یادگیری پایه‌ی سوم
۲۱۶	۱	— بازی نمایش خوردن میوه یا غذای خوشمزه
۲۱۷	۲	— بازی نمایش خوردن یک داروی تلخ
۲۱۷	۳	— بازی نمایش استشمام بوهای مختلف
۲۱۸	۴	— بازی نمایش دست زدن به اجسام داغ یا بخ
۲۱۹	۵	— بازی نمایش راه رفتن روی زمین داغ
۲۱۹	۶	— بازی معرفی یک شیء بدون حرف زدن

فصل ششم

نمایش

الف – دانستنی‌های معلم

برای نمایش تعاریف بسیاری وجود دارد. آن‌چه در این برنامه برای دانش‌آموزان آمده، این است که نمایش یک زندگی فرضی است که فرد، خود را در جریان آن قرار می‌دهد. اصل مسلم برای پذیرفتن این فرض، باورپذیری فرد است. هر چه او بیشتر باور کند، شرایط را بهتر درک می‌کند.

مبانی نمایش، دقت حواس، تخیل قوی و صدا و حرکات مؤثرند. برای این که کودکان ما صدایی مستحکم و تأثیرگذار داشته باشند و بتوانند در شرایط مختلف، شدت، ضعف و حالات عاطفی آن را کنترل کنند و نیز حرکاتی سنجیده و موزون داشته باشند تا کلام آن‌ها را قوت و قوام بخشد، باید در بازی‌هایی هدف‌دار که برای این منظور طراحی شده‌اند، شرکت کنند.

اصولاً، بازی جزئی از زندگانی کودکان است. همه‌ی آن‌ها بازی را دوست دارند و بیشتر وقت خود را برای بازی صرف می‌کنند. در جریان بازی، بچه‌ها به‌طور غیرمستقیم یاد می‌گیرند که دقت خود را به ویژه در به کارگیری حواس بینایی، شنوایی و لامسه تقویت کنند؛ به محیط اطراف خود بیشتر توجه داشته باشند و به تخیل قوی و تجسم خلاق دست یابند؛ صدای خود را تقویت کرده و بتوانند آن را کنترل کنند و حرکات خود را با دقت حواس، تخیل قوی و تفکر عمیق متناسب سازند.

وقتی کودکان یک متن نمایشی را می‌خوانند، به مهارت‌های خواندن و سخن گفتن نیز دست می‌یابند. آن‌ها می‌آموزند که چگونه به‌طور کامل از لب‌ها، دهان و زبان خود استفاده کنند و از این طریق، بسیاری از مشکلات سخن گفتن آن‌ها برطرف می‌شود.

کودکان در ادامه‌ی کار، به آرامی وارد بخش ایفای نقش می‌شوند. در داستان‌های تخیلی یا واقعی که انتخاب می‌کنند یا خودشان می‌سازند، مسئولیت کاری را به عهده می‌گیرند و آن

را انجام می‌دهند؛ آن‌ها به این وسیله، خود را باور می‌کنند، خود را بیان می‌کنند، اعتماد به نفس می‌یابند، بر عواملی مثل ترس، خجالت، نگرانی، وسواس و ... غلبه می‌کنند و دقت در همه چیز را می‌آموزند. سپس، به کمک دوستان خود به بازنگری نقش‌ها می‌پردازند و آن‌ها را اصلاح می‌کنند. کودکان در این فرایند، زندگی را تجربه می‌کنند. مسئولیتی را که به عهده گرفته‌اند، با قوت و بدون هراس از شکست و اشتباه، انجام می‌دهند و تلاش می‌کنند تا شایستگی‌ها و توانایی‌های خود را در انجام دادن آن نشان دهند.

کودکان در بازی‌های دسته‌جمعی، علاوه بر توسعه‌ی مهارت‌های زندگی اجتماعی، احترام به قوانین، پذیرفتن دیگران، احترام به دیگران، سعه‌ی صدر، انتقادپذیری، بردازی، گوش دادن، سخن گفتن درست، بیان خود و افشاءی درون، پرورش قوه‌ی تخیل، نظم و اضطراب و آگاهی‌های هنری را می‌آموزند. به وسیله‌ی بازی‌های نمایشی، کودک بر ترس، اضطراب و خجالت خود غلبه می‌کند؛ برای مثال، اگر از تاریکی هراس دارد یا اگر از سخن گفتن در جمع می‌ترسد یا خجالت می‌کشد، بر آن‌ها فائق می‌آید. در همین بازی‌ها، کودک یاد می‌گیرد که جامعه را در حدّ توان خود بشناسد، واقعیت‌ها را ببیند و بهویژه روابط انسان‌ها را با یک‌دیگر و با کل جامعه درک کند؛ توان شناخت زیبایی‌ها و زشتی‌ها، لطایف و دردها را به دست آورد و در نهایت، بتواند با مشکلات و مسائل روبرو شود و آن‌ها را حل کند. او در همین دوره، باید با واقعیت‌هایی مثل تولد، ازدواج و مرگ آشنا شود. نمایش در مقام یک وسیله‌ی آموزشی، برای کودکان اهمیت فراوانی دارد. همان‌طور که انسان در آغاز پیدایش، در رویارویی با عوامل طبیعی، با همین مراسم و بازی‌ها به مشکلات خود فائق آمد و با محیط خویش سازش پیدا کرد، کودکان نیز با همین بازی‌های نمایشی می‌توانند بر ناتوانی‌های خود غلبه کنند.

نمایش، کوششی خلاق است که با آن می‌توان کودکان را به بیان عواطف و احساسات درونی خود تشویق کرد. بایان این موارد، احساسات مبهم روشن می‌شوند، صراحت پیدا می‌کنند و ادراک می‌شوند؛ احساسات ناقص نیز به کمال می‌رسند؛ مثلاً، احساس وحشت آشکار می‌شود و بعد، ترس کاملاً از بین می‌رود.

در اجرای نمایش، کودکان کوشش می‌کنند که به جای شخص یا موجود دیگری قرار گیرند و موقعیت‌های بسیاری را تجربه کنند؛ مثلاً گرسنگی، تشنگی و حتی لحظه‌های سخت زندگی دیگران. بدیهی است که تجربه‌ی لحظه‌های مختلف و افراد گوناگون برای زندگی آینده‌ی آن‌ها بسیار مفید است. در جریان این بازی‌ها علاوه بر این که کودکان حس می‌کنند به آنان توجه شده است، به دور از

امر و نهی‌ها، نقشی را که پذیرفته‌اند، ایفا می‌کنند.

از آن جا که کودکان همواره معلم یا پدر و مادر خود را ناظر بر رفتارهای خود می‌دانند و می‌پندارند که در بسیاری از لحظه‌ها یکی از این افراد، از کار آن‌ها جلوگیری می‌کند یا آن‌ها را به انجام دادن کاری و امی‌دارد، بازی‌های نمایشی فرصت مغتنمی است که به آن‌ها فرصت می‌دهد که بر نظم و انضباط خود ناظر باشند و سعی کنند احساسات، تمایلات و خواسته‌هایشان را تحت اضباط و تابع جامعه‌ی کوچک هم‌بازی‌های خود درآورند. کودکان گاهی به خود می‌اندیشند و می‌بینند که همیشه یک نفر بالای سر آن‌هاست که رفتارشان را کنترل و به آن‌ها امر و نهی می‌کند و آن‌ها نیز به تدریج این شخصیت آقا بالاسر را پذیرفته‌اند؛ در حالی که باید مستقل باشند. در بازی‌های نمایشی، این فرصت ایجاد می‌شود که کودکان از حالت عروسک‌های خیمه شب بازی بیرون بیایند؛ آزادانه بیندیشند، آزادانه رفتار کنند، آزادانه تجربه کنند و در جریان این تجربه‌ها، درون و بروون خود را تربیت کنند.

به معلمان توصیه می‌شود که هرگونه نظارت و کنترل را به‌طور غیرمستقیم انجام دهند؛ چون کودکان باید بدون آن که خود بدانند، برای زندگی در همه‌ی ابعاد آن آماده شوند و این به وسیله‌ی نمایش، بیشتر امکان‌پذیر است.

تجربه‌ی ویولا اسپولین در این زمینه، نمونه‌ای بسیار زیباست. او می‌گوید که کودکی در همه‌ی درس‌هایش نمره‌ی کم می‌گرفت و اصولاً شاگرد خوبی نبود اما در بازی‌های مختلف بسیار باهوش به نظر می‌رسید. بررسی‌ها نشان داد که او داشت آموز بسیار باهوشی است و بی‌تفاوتی او در درس‌ها معلول ترس اوست. با تجربه‌ی بازی‌های نمایشی، ترس این کودک از بین رفت و او در درس‌هایش نیز نمره‌های خوبی گرفت.

بخش نمایش در این برنامه‌ی درسی به صورت یک مجموعه بازی طراحی شده است تا دانش‌آموزان بتوانند فرصت‌های متعدد و متنوعی را برای رسیدن به هدف‌های آموزشی و پرورشی تجربه کنند. در حین بازی، دانش‌آموزان را تمرین دهید که در هر کاری و به هر چیزی دقت داشته باشند. آن‌ها را آزاد بگذارید تا جدا از امر و نهی‌ها، زندگی را تجربه کنند و برای ورود به جامعه‌ای بزرگ‌تر آماده شوند. دانش‌آموزان در یک بازی دسته‌جمعی، مسئولیت می‌پذیرند و خود را نشان می‌دهند و می‌دانند که اگر در کاری اشتباه کنند، فرصت جبران آن را خواهند داشت. در همین بازی‌ها، آنان متوجه می‌شوند که می‌توانند به خوبی از همه‌ی توانایی‌های خود استفاده کنند. در می‌یابند که برای خواندن یک شعر یا داشتن گفتار خوب، باید صدایها را به‌طور مجزا و درست ادا کنند و گفتار

آن‌ها همراه با حس و عاطفه باشد؛ بنابراین، به تقویت صدا نیاز دارند. همچنین، باید به گفته‌هایشان دقیق کنند (این که چه می‌گویند و مخاطب آن‌ها کیست) و با حرکت‌های چهره و اندام، گفتارشان را قوّت بخشنند تا بر مخاطبان خویش مؤثر واقع شوند.

انجام دادن حرکت‌های صحیح به اندام توانا و نرم‌شدهای مناسب نیاز دارد؛ از این‌رو، اصولاً آموزش نمایش به دانش‌آموزان با بازی شروع می‌شود – یعنی تئاتر – و نمایش کودک فقط یک عنصر دارد و آن هم «بازی» است. بازی با تمایل کودک انجام می‌گیرد. در بازی نیز مسئولیتی را به کودک واگذار می‌کنیم و از او می‌خواهیم که آن را به بهترین نحو انجام دهد. او قانون بازی را می‌پذیرد، مسئولیتی را قبول می‌کند و ناخوداگاه، جامعه‌ای کوچک را تجربه می‌کند. در تقسیم مسئولیت، توجه می‌کنیم که کودک کار خود را آزادانه انجام دهد و از اشتباه و خطأ ترسد. به زبان ساده‌تر، رکن اصلی کار «انجام دادن بازی» است. حال اگر کودک اشتباهی هم داشته باشد، مهم این است که متوجه آن شود.

جدول فعالیت‌های یادگیری – نمایش

ردیف	عنوان	فعالیت‌های یادگیری
۱	پایه‌ی دوم بازی سؤال‌های دقیقی	پایه‌ی اول در تمامی بازی‌های پایه‌ی سوم، تقویت دقت و حرکات نیز مورد نظر است.
۲	بازی برای تقویت و کنترل صدا	بازی پافن یک شیء با جسمان بسته بازی پافن یک شیء با جسمان بسته بازی شناسایی اشیاء با جسم بسته دقت حواس
۳	بازی برای کنترل حرکات	بازی سناشی صدراها با جسم بازی زورو ... بازی کشیدن مصروف‌ها
۴	بازی برای تقویت تغییل و حس	بازی دوریدن و تغییر جهت بازی آینه بازی سفرهای خیالی بازی حرکات و صدای تقلیدی تلفیق : قصه‌گویی و تعریف خاطره با نمایش بازی نمایش استعمال بوهای مختلف بازی نمایش نسبت زدن به اجسام داغ یا سرد بازی نمایش راه رفتن روی زمین داغ بازی نمایش معروفی یک شیء بدون حرف زدن

ب – فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان

بازی‌های نمایشی در هفت قسمت «فعالیت‌های یادگیری» سازماندهی شده‌اند. بیشتر این بازی‌ها کوتاه‌اند و به وسیله‌ی یک تا سه دانش‌آموز اجرا می‌شوند و بقیه‌ی دانش‌آموزان به تماشای بازی و تشویق بازی کنان می‌پردازنند. تکرار این بازی‌ها به تناوب، به پرورش مهارت‌های حسی – حرکتی و گفتار بچه‌ها کمک می‌کند؛ بنابراین، معلم می‌تواند برای پیشگیری از یک‌نوختی و تکرار و خستگی تماشاگران، این بازی‌ها را تا آن‌جا که همه‌ی دانش‌آموزان شرکت فعال دارند، ادامه دهد. هم‌چنین، می‌تواند بعضی از بازی‌های رشته‌های دیگر قرار دهد تا برای دانش‌آموزان تنوع و جذابیت بیشتری داشته باشد.

● اگر بازی‌ها به درستی انجام شود،

- ۱ – دانش‌آموزان به مشارکت در بازی‌ها تشویق می‌شوند.
- ۲ – فرصت‌هایی برای خودنمایی سنجیده و به جا وجود می‌آید.
- ۳ – خوش‌رفتاری و احترام به دیگران را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند.
- ۴ – اعتماد به نفس و مسئولیت‌پذیری آن‌ها را افزایش می‌دهد.
- ۵ – دانش‌آموزان به رعایت انضباط عادت می‌کنند.
- ۶ – به بازی‌های نمایشی علاقه‌مند می‌شوند.

فعالیت‌های یادگیری پایه‌ی اول

۱ – بازی سؤال‌های دقتشی: برای این که توجه دانش‌آموزان به محیط اطرافشان جلب و دقت آن‌ها بیشتر شود، لازم است به طور پیوسته با سؤال‌هایی کوتاه درباره‌ی عناصر و پدیده‌های محیط مواجه شوند و برای یافتن پاسخ یا پاسخ‌های درست کنجکاو باشند. ابتدا با سؤال‌های ساده (مثال: پیراهن شما چند دکمه دارد؟) شروع کنید و به تدریج، سؤال‌های مشکل‌تر را پرسید (مثال: مدرسه چند کلاس دارد؟). برای دریافت پاسخ هر سؤال، به کمک سایرین، یک نفر را انتخاب کنید. می‌توانید طرح سؤال را در هر دور به یک نفر بسپارید. ترتیب دادن مسابقه‌ی پاسخ‌های درست نیز برای کودکان لذت‌بخش است.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	طبيعت، حياط مدرسه یا کلاس	فردی و گروهی	۱۵ دققه	فرايندي

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
 - ۲- از آنان بخواهید که آرام بنشینند و برای مدت کوتاهی - مثلاً یک دقیقه - چشم‌هایشان را بینندند.
 - ۳- سپس، چشم‌هایشان را بازکنند و برای پاسخ دادن به سؤال‌ها آماده باشند.
 - ۴- یک نفر را برای پاسخ دادن مشخص کنید.
 - ۵- سؤال را مطرح و پاسخ را گوش کنید.
 - ۶- از سایر دانشآموزان بخواهید که به دقت گوش کنند و در مورد پاسخ‌ها اظهار نظر نمایند.
- ۲- بازی یافتن یک شیء با توجه به شدت صدا: در این بازی، حواس بینایی و شنوایی تقویت می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌بایی
یک شیء کوچک و یک مداد	کلاس	فردی و گروهی	۲۰ دقیقه	فرایندی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
 - ۲- یک نفر را انتخاب کنید تا از کلاس بیرون برود و در کلاس را بینند.
 - ۳- یک نفر دیگر را انتخاب کنید که شیء کوچکی را در جایی پنهان کند.
 - ۴- یکی از دانشآموزان را انتخاب کنید و از او بخواهید با ضربه‌هایی که با مداد روی میز می‌زند، دوستش را به محل شیء پنهان شده راهنمایی کند.
 - ۵- از دانشآموزی که بیرون کلاس ایستاده است، بخواهید وارد کلاس شود. سپس، با توجه به کوتاهی و بلندی صدای ضربه‌هایی که دوستش با مداد روی میز می‌زند، به دنبال شیء پنهان شده بگردد و آن را پیدا کند. به او بگویید که هرچه به آن شیء نزدیک شود، صدای بلندتری را می‌شنود.
 - ۶- وقتی شیء پیدا شد، این گروه را تشویق کنید و بازی را با سه نفر دیگر ادامه دهید.
- ۳- بازی شناسایی اشیاء با چشم بسته: در این بازی، شناخت شیء فقط از طریق دست زدن به آن انجام می‌گیرد و به این ترتیب، حسن لامسه تقویت می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
یک کیسه از اشیاء مختلف و کوچک، یک روسربال	طبیعت، حیاط مدرسه یا کلاس	فردی و گروهی	۲۰ دقیقه	فرایندی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- به کمک سایرین یک نفر را انتخاب کنید و چشمان او را با روسربال بیندید.
- ۳- از او بخواهید که کیسه‌ی اشیاء کوچک را یک دست بردارد و با دست دیگر، شیئی را از کیسه خارج کند و نام آن را بگوید و بازی را تا سه شیء ادامه دهد.
- ۴- در صورتی که نام شیء را درست بگوید، او را تشویق کنید.
- ۵- بازی شناسایی صداها با چشم بسته: شناخت صداها با چشم بسته به مرکز پیشتر و افزایش دقت شنوایی کمک می‌کند. هم‌چنین، باعث ایجاد عادت خوب گوش دادن می‌شود. می‌توانید بین گروه‌ها مسابقه بگذارید.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	طبیعت، حیاط مدرسه یا کلاس	فردی و گروهی	۴۵ دقیقه	فرایندی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را به گروه‌های کوچک – مثلاً سه نفری – تقسیم کرده و آن‌ها را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- همه، چشمان خود را بینند و به مدت یک دقیقه به صداهای محیط گوش کنند و آن‌ها را به خاطر بسپارند.
- ۳- آن‌گاه چشمان خود را باز کنند.
- ۴- در گروه خود، به آرامی صداهایی را که شنیده‌اند بگویند و درباره‌ی آن‌ها با هم گفت و گو کنند.

۵- هر گروه صدای ای را که شنیده است، بگوید.

۶- گروهی که بیشترین صدای را درست بگوید، برنده است.

۵- بازی زووو... : این بازی در گروههای دونفری که توانایی‌های فیزیکی تقریباً مشابه دارند، انجام می‌گیرد. در این بازی، صدا و تنفس تقویت می‌شود. البته کشیدن صدا باید به طور ساده و راحت انجام شود تا به تارهای صوتی و حنجره فشاری وارد نیاید.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	طبيعت، حياط مدرسه یا کلاس	گروهی	۲۰ دقيقه	فرايندي و پيانوي

مراحل اجرا

۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.

۲- دو نفر در فاصله‌ی کمی، راست و راحت مقابله هم بایستند.

۳- برای شروع بازی هر دو نفس بگيرند.

۴- هر دو نفر کشیدن صدای زووو... را با هم شروع کنند و تا جایی که می‌توانند ادامه دهند.

۵- فردی که مدت زمان بیشتری ادامه دهد، برنده است.

۶- بازی کشیدن مصوت‌ها: تلفظ صحیح صدای را با رعایت تفاوت آن‌ها و رعایت حرکات صحیح لب‌ها و چهره، در درست حرف زدن تأثیر فراوانی دارد. کشیدن درست مصوت‌ها به درست حرف زدن و درست خواندن کمک می‌کند. نظر به اهمیت این موضوع، در چند جلسه آن را تکرار کنید. در مرحله اول، می‌توان باکشیدن یک صدا شروع کرد و بعد، تعداد صدای را افزایش داد تا شش مصوت کامل شوند.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	طبيعت، حياط مدرسه یا کلاس	فردی	۲۰ دقيقه	فرايندي

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
 - ۲- صدای آه، آه، ای، ای، او را به ترتیب و با خط زیبا روی تخته بنویسید.
 - ۳- شکل درست لب‌ها را موقع کشیدن هر صدا اجرا کنید و به دانشآموزان نشان دهید.
 - ۴- دانشآموزان را هدایت کنید که راست و راحت در جای خود بایستند، نفس بگیرند و صدای را به ترتیب و درست بکشند.
- ۷- بازی حرکات و صدای تقلیدی: این بازی به هماهنگی حرکات و صدا، دقیقت در مشاهده‌ی همه‌ی عناصر محیط و تقویت قوه‌ی تخیل کمک می‌کند.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	طبیعت، حیاط مدرسه یا کلاس	گروهی	۴۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را به گروه‌های کوچک - مثلاً سه نفری - تقسیم کرده و آن‌ها را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- از اعضای هر گروه بخواهید که یک شخصیت انسانی (مثل مادر، پدر یا کتاب‌فروش) یا یک گیاه (مثل گل آفتاب‌گردان) یا یک حیوان (مثل جوجه) را با مشورت هم انتخاب کنند.
- ۳- هر گروه در مورد صدا، حرکات و رفتارهای شخصیتی که انتخاب کرده‌اند به آرامی با هم گفت و گو و آن را اجرا کنند.
- ۴- از هر گروه، یک نفر، صدا و حرکات شخصیت انتخابی خود را برای کلاس اجرا کند.
- ۵- سایر گروه‌ها با دقیقت در صدا و حرکاتی که مشاهده می‌کنند، آن شخصیت را نام ببرند.
- ۶- در پایان، نماینده‌ی گروه صدا و حرف زدن آن شخصیت را مدت کوتاهی اجرا کند؛ یعنی، خود را به جای آن شخصیت قرار دهد و چند جمله را با صدایی خیالی که گروه برای او ساخته است، بیان کند.

- ۸- تلفیق نمایش با تربیت شنوازی: هنگام بازی‌ها می‌توانند از نغمه‌های زیبا یا شعر و سرودهای مناسب استفاده کنند.

۹- تلفیق نمایش با قصه: دانشآموزان بعد از شنیدن قصه، می‌توانند حرکات و صدای‌های عناصر قصه را تقلید کنند. هم‌چنین، در هنگام قصه‌گویی، چند نفر در نقش عناصر قصه قرار بگیرند و حرکات و صدای‌های آن‌ها را اجرا کنند.

۱۰- تلفیق نمایش با نقاشی: دانشآموزان می‌توانند فضای مناسب را روی تخته نقاشی کنند و سپس، تقلید حرکات و صدای‌ها را در مقابل آن اجرا کنند.

۱۱- تلفیق نمایش با کاردستی: دانشآموزان می‌توانند برای اجرای نقش در قصه، تاج مناسب بسازند؛ مثلاً، با چسباندن دو گوش دراز و کشیده روی تاج، در نقش خرگوش قرار گیرند.

فعالیت‌های یادگیری پایه‌ی دوم

۱- بازی سوال‌های دقته: این بازی به همان ترتیبی که در پایه‌ی اول آمده است، اجرا می‌شود اما به تناسب رشد ذهنی بچه‌ها، سوال‌ها پیچیده‌تر و دقیق‌تر خواهد شد.

۲- بازی یافتن یک شیء با چشمان بسته: در این بازی، حسّ شنوایی بچه‌ها تقویت می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
یک شیء کوچک، یک روسربی و یک مداد یا سکه برای ضربه زدن	طبیعت، حیاط مدرسه یا کلاس	گروهی	۲۰ دقیقه	فرایندی

مراحل اجراء

۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.

۲- همه‌ی آن‌ها کنار هم بایستند و یک حلقه تشکیل دهند.

۳- یک نفر داوطلب در وسط حلقه قرار گیرد؛ چشمان او را با یک روسربی ببندید.

۴- یک شیء کوچک را در دست یک نفر قرار دهید.

۵- یک نفر را انتخاب کنید تا دوستش را مناسب با صدایی که ایجاد می‌کند، به محل شیء پنهان شده راهنمایی کند.

۶- نفر چشم بسته از جای خود حرکت کند؛ با توجه به شدت صدا، در حلقه بگردد و شیء را پیدا کند.

- ۷- وقتی شیء پیدا شد، این گروه را تشویق کنید و بازی را با سه نفر دیگر ادامه دهید.
- ۸- بازی یافتن جای خود با چشمان بسته: در این بازی، حواس بینایی و شنوایی دانشآموزان تقویت می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
یک روسربی، یک مداد یا سکه برای ضربه زدن	کلاس	گروهی	۲۰ دقیقه	فرایندی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- یک دانشآموز از جای خود بلند شود و بایستد.
- ۳- یک نفر دیگر، چشم او را با روسربی بیندد، و بعد، دست او را بگیرد و به گوشه‌ی کلاس بپردازد.
- ۴- نفر سوم با ضربه زدن روی میز، دوستش را هدایت کند.
- ۵- نفر اول از جای خود حرکت کند و با توجه به شدت صدا، جای خود را پیدا کند و بشینند.
- ۶- وقتی او در جای خود نشست، گروه را تشویق کنید و بازی را با سه نفر دیگر ادامه دهید.
- ۷- بازی نام بردن اشیای محیط با چشمان بسته: در این بازی، حسن بینایی دانشآموزان تقویت می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
یک روسربی	کلاس یا حیاط	گروهی	۲۰ دقیقه	فرایندی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- یک نفر برای بازی داوطلب شود.
- ۳- او باید از جای خود بلند شود و با دقت به آن چه در مقابل او قرار دارد، نگاه کند.

- ۴- یک نفر دیگر، چشمان او را با روسربی بینند.
- ۵- او تمامی چیزهایی را که دیده است، بگوید.
- ۶- سایر دانشآموزان بشمارند که چند چیز را نام می‌برد و چه مواردی باقی می‌ماند؛ سپس، او را تشویق کنند.

۷- بازی را تا جایی که همه مشارکت فعال دارند، ادامه دهید.

- ۵- بازی دویدن و تغییر جهت: در این بازی، علاوه بر تقویت حس شنوایی، هماهنگی بین ذهن، گوش و حرکات بدن تنظیم می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
نوار سرود مناسب، ضبط صوت و سوت ورزشی	کلاس یا حیاط مدرسه یا طبیعت	گروهی	۲۰ دقیقه	فرایندی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- از آن‌ها بخواهید که هم‌زمان با پخش نوار سرود، شروع به دویدن کنند.
- ۳- در لحظه‌های مناسبی سوت بزنید.
- ۴- دانشآموزان با شنیدن صدای سوت، جهت دویدن خود را عوض کنند.
- ۵- بازی را دست کم سه مرتبه تکرار کنید.
- ۶- بازی آینه: در این بازی، علاوه بر تقویت حس بینایی، هماهنگی بین ذهن، چشم و حرکات بدن ایجاد می‌شود. فردی که نقش تصویر را بازی می‌کند، هرچه سریع‌تر و هماهنگ‌تر با شخص اول، بازی کند، بهتر است.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	کلاس یا حیاط مدرسه یا طبیعت	گروه کوچک	۱۰ دقیقه	فرایندی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- از آن‌ها بخواهید که دو به دو مقابل هم بنشینند.
- ۳- یک نفر با حرکات دست، سر و چهره موضوع ساده‌ای را نشان دهد.
- ۴- نفر دوم همین حرکت‌ها را آن‌طور که در آینه اتفاق می‌افتد، تکرار کند.
- ۵- دو نفر نقش خود را با هم عوض کنند و بازی یک دور دیگر ادامه پیدا کند.
- ۶- بازی شمارش: بعضی از کودکان با صدای بسیار آهسته و بعضی بلند صحبت می‌کنند. آن‌ها باید یاد بگیرند که صدای خود را مناسب با شرایط تنظیم کنند. در جایی که جمعیت کم است با صدای آهسته و در جایی که جمعیت زیاد است با صدای بلند باید صحبت کرد.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	طبیعت، حیاط مدرسه یا کلاس	دو نفری	۱۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- دو نفر که شدت صدای آن‌ها تقریباً مشابه است، رو به روی هم بایستند.
- ۳- آن‌ها باید با علامت معلم، شروع به شمارش کنند؛ نفر اول بگوید ۱ و دومی بگوید ۲، مجدداً اولی بگوید ۳ و دومی بگوید ۴ و از آن‌ها بخواهید که هر عدد را بلندتر از عدد قبلی بگویند.
- ۴- معلم توجه کند که هر جا شدت صدا خوب شد، شمارش را قطع و پایان بازی را اعلام کند. توجه داشته باشید که به حنجره و تارهای صوتی بچه‌ها فشار نیاید. نیازی به داد زدن نیست!
- ۵- بازی با دو نفر دیگر تکرار شود.
- ۶- بازی سفرهای خیالی

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	کلاس	فردی	۳۰ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- یک شرایط فرضی - مثلاً دیدن یک فیلم کارتونی شاد - را طرح کنید.
- ۳- از دانشآموزان بخواهید که چشمانشان را یک دقیقه بینند و به یک کارتون شاد فکر کنند و آن را در خیال خود مجسم کنند.
- ۴- آن گاه چشمانشان را باز کنند؛ یک نفر احساس شادی و نشاط خود و کارهایی را که پس از دیدن یک کارتون شاد انجام می‌دهد، برای سایرین اجرا کند (نمایش دهد).
- ۵- سایرین با دقّت تماشا کنند.
- ۶- در مورد نمایش او گفت و گو کنند.
- ۷- بازی تا سه نفر ادامه یابد.
- ۸- این بازی را می‌توان به صورت گروهی اجرا کرد؛ برای مثال، همه‌ی بچه‌ها پرنده‌گانی در یک باغ‌اند. آن‌ها باید با چشم بسته یک دقیقه خود را به جای پرنده ببینند؛ بعد، چشمان خود را باز کنند و همه پرنده بشونند. به این ترتیب، دانشآموزان یک کلاس، حرکات و صدای‌های پرنده را تقلید می‌کنند.

در پایه‌ی دوم، تلفیق نمایش با تربیت شنوایی، قصه، نقاشی و کاردستی مانند پایه‌ی اول قابل اجراست.

فعالیت یادگیری پایه‌ی سوم

در بازی‌های نمایشی پایه‌ی سوم، کودکان به تخیل بیشتر تشویق می‌شوند؛ آن‌ها به طور ذهنی و در غیاب اشیاء و فضاهای طبیعی، موضوعی را تجسم می‌کنند و آن‌چه را در خیال خود ساخته‌اند، با حرکاتی به دوستان خود نشان می‌دهند. در این بازی‌ها ارتباط کلامی وجود ندارد و فقط از بیان غیرکلامی استفاده می‌شود.

- ۱- بازی نمایش خوردن میوه یا غذای خوش‌مزه: این بازی برای شان دادن احساس خوب با حرکات انجام می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌پایه‌ی
x	کلاس	فردی	یک جلسه، ۴۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
 - ۲- از آن‌ها بخواهید چشمان خود را به مدت یک دقیقه بینند و در سکوت، به خوردن میوه یا غذایی که خیلی دوست دارند، فکر کنند، و سپس چشمان خود را باز کنند.
 - ۳- یک نفر داوطلب، با حرکات مناسب چهره و اندام خود، خوردن میوه یا غذایی را که خیلی دوست دارد، به دوستانش نشان دهد.
 - ۴- بعد از پایان نمایش، در مورد آن گفت و گو کنند.
 - ۵- بازی، با اجرای نمایش توسط داوطلب دیگری ادامه یابد.
- ۲- بازی نمایش خوردن یک داروی تلخ: این بازی برای نشان دادن احساسی ناخوشایند یا نشان دادن نارضایتی با حرکات انجام می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	کلاس	فردی	یک جلسه، ۴۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
 - ۲- از آن‌ها بخواهید چشمان خود را به مدت یک دقیقه بینند و در سکوت، به خوردن یک داروی تلخ یا هر چیز دیگری که اصلاً دوست ندارند، فکر کنند. سپس، چشمان خود را باز کنند.
 - ۳- یک نفر داوطلب، با حرکات مناسب چهره و اندام خود، خوردن داروی تلخ و بدمره را به دوستانش نشان دهد.
 - ۴- بعد از پایان نمایش، در مورد آن گفت و گو کنند.
 - ۵- بازی با اجرای نمایش توسط داوطلب دیگری ادامه یابد.
- ۳- بازی نمایش استشمام بوهای مختلف: این بازی هم برای نشان دادن احساس خوب یا بد با حرکات مناسب چهره و دست‌هاست.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	کلاس	فردی	یک جلسه، ۴۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- از آن‌ها بخواهید چشمان خود را به مدت یک دقیقه بینند و در سکوت، به بوییدن چند شیء مختلف - مثلاً یک گل خوشبو یا یک جوی پر از لجن - فکر کنند.
- ۳- یک نفر داوطلب، با حرکات مناسب چهره و اندام خود، احساس خود را از بوییدن یک شیء که تجسم کرده و از آن خوشحال یا ناراحت شده است، به دوستاشن نشان دهد.
- ۴- بعد از پایان نمایش، در مورد آن گفت و گو کنند.
- ۵- بازی با اجرای نمایش توسط داوطلب دیگری ادامه یابد.
- ۶- بازی نمایش دست زدن به اجسام داغ یا یخ: این بازی برای نشان دادن احساس خوب یا بد از حس لامسه انجام می‌شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش‌یابی
x	کلاس	فردی	یک جلسه، ۴۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانشآموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- از آن‌ها بخواهید چشمان خود را به مدت یک دقیقه بینند و در سکوت، به یک جسم خیلی داغ مثل آتش، اتو یا هر چیز دیگری که دستشان با آن سوخته است، فکر کنند و سپس، چشمان خود را باز کنند.
- ۳- یک نفر داوطلب، با حرکات مناسب چهره و اندام خود، سوختن دستش را به دوستاشن نشان دهد.
- ۴- بعد از پایان نمایش، در مورد آن گفت و گو کنند.

- ۵- بازی با اجرای نمایش توسط داوطلب دیگری ادامه یابد.
- ۵- بازی نمایش راه رفتن روی زمین داغ؛ این بازی هم برای نشان دادن احساس خوب یا بد ناشی از حس لامسه انجام می شود.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش بابی
x	کلاس	فردی	یک جلسه، ۴۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانش آموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- از آن ها بخواهید چشمان خود را به مدت یک دقیقه بینند و در سکوت فکر کنند که با پای بر هنر، روی یک زمین خیلی داغ راه می روند و کف پاهای آن ها به شدت می سوزد؛ سپس، چشمان خود را باز کنند.
- ۳- یک نفر داوطلب با حرکات مناسب چهره و اندام خود، احساسی را که از سوختن شدید کف پاهایش دارد، برای دوستاش نمایش دهد.
- ۴- بعد از پایان نمایش، دانش آموزان در مورد آن گفت و گو کنند.
- ۵- بازی با اجرای نمایش داوطلب دیگری ادامه می یابد.
- ۶- بازی معرفی یک شیء بدون حرف زدن: این بازی به دقت بیشتر در دیدن اشیا و تقویت رفتار غیر کلامی کمک می کند.

ابزار و مواد	فضای آموزشی	نوع فعالیت	زمان فعالیت	نوع ارزش بابی
x	کلاس	گروه کوچک	یک جلسه، ۴۵ دقیقه	فرایندی و پایانی

مراحل اجرا

- ۱- دانش آموزان را برای شرکت در بازی آماده کنید.
- ۲- از آن ها بخواهید که به گروه های دو یا سه نفری تقسیم شوند.

۳- هر گروه، یک شیء- مثلاً قطار- را در نظر بگیرند و در مورد ویژگی‌های آن به آرامی با هم گفت و گو کنند و تصمیم بگیرند که چگونه آن را بدون حرف زدن و فقط با حرکات چهره و بدن، به دوستان خود معرفی کنند.

۴- نماینده‌ی یک گروه با حرکات چهره و بدن خود، آن شیء را به دوستاش نشان دهد.

۵- آن‌ها باید با دقیقت در حرکات او، نام آن شیء را بگویند.

۶- بعد از پایان نمایش، در مورد آن گفت و گو کنند.

۷- بازی با اجرای نمایش توسط گروهی دیگر، ادامه یابد.

۸- این بازی را می‌توانید به صورت مسابقه برای گفتن نام درست شیء یا مسابقه بین گروه‌ها برای بهتر نشان دادن و معرفی شیء اجرا کنید.

* * *

در پایه‌ی سوم، تلفیق نمایش با تربیت شنوایی، قصه، نقاشی و کاردستی مانند پایه‌های اول و دوم، قابل اجراست.